
Meland og medarbeidere svarer

KOMMENTAR

EIVIND MELAND

eivind.meland@uib.no

Eivind Meland er professor emeritus ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen og allmennlege i Bergen.

LENA HELLBLOM SJÖGREN

FRODE THUEN

Ingen av forfatterne har oppgitt interessekonflikter.

Takk til Merete S. Hoel for en saklig refleksjon. I kronikken er det ikke fremmet en agenda om at delt omsorg alltid skal være det beste for barnet. Vi fremholder at delt bosted bør være rettsnorm der begge foreldre har akseptable omsorgsevner. I dag er delt bosted en unntaksbestemmelse i vår barnelov. Vi anerkjenner at noen foreldre er uskikket, og lovverket må selvsagt ta høyde for og sikre barnets beste også i disse saker. Normen må imidlertid ta utgangspunkt i erkjennelsen av at barn trenger kjærlighet og omsorg fra to likeberettigede foreldre.

Artikkelen underbygger Hoels påstand om at «psykeliggjøring» av foreldre er utbredt. Demonisering blir ikke bare oversett i klinisk praksis, men velmenende terapeuter kan bidra som konflikt drivere. Barneloven har som målsetting å fremme likeverdig foreldreskap, men bestemmelsen om at retten skal velge én bostedsforeldre i konfliktsituasjoner ser ut til å være konflikt drivende (1).

Vårt primære siktemål kan ikke være å unngå konflikt. Barn profiterer på delt omsorg også der konfliktnivået er moderat og høyt (2). Vi vil også korrigere den oppfatning som fremsettes i pressen om at delt omsorg skal være matematisk tvang med store negative konsekvenser for barn (3). Delt omsorg er et tiltak som gir mulighet for individuell tilpasning slik at monopolisering av omsorg, samværs sabotasje og foreldrefremmedgjøring kan forebygges. Dagens rettspleie lukker øynene for slike fenomener. I dag fratras mellom 26 og 46 000 barn retten til regelmessig samvær med den ene forelderen, oftest med en omsorgskompetent far (4).

Forskning om delt bosted og helsekonsekvenser vil alltid være befengt med forvekslingseffekter på grunn av seleksjon basert på faktorer før samlivsbrudd. I mangel av klinisk kontrollerte forsøk med loddtrekning av bostedsform er vi henvist til å stole på longitudinelle studier som kontrollerer for forvekslingseffekter. I en 3 års oppfølgingsstudie fra USA hvor en kontrollerte for 20 faktorer før samlivsbrudd, ble 26 familier med rettslig pålagt delt bosted (custody) sammenliknet med 52 familier med pålagt bosted hos mor(5).

Grad av konflikt modererte ikke effekten av bostedsform på noen av utfallsmålene. Bortsett fra en større misnøye med delt bosted fra mødre, var det positive effekter av delt bosted spesielt på fedres involvering med barna, mødres etablering av nye partnerforhold og på barnas kontroll med utagerende og impulsiv atferd. Påstandene om at delt bosted har store negative konsekvenser for barn har ikke hold i dokumentert viten.

LITTERATUR

1. Ekeland T-J, Myklebust V. Customer evaluation of divorce mediation. Tidsskr Nor Psykol foren 1997; 34: 767–78.
2. Nielsen L. Joint versus sole physical custody: Outcomes for children independent of family income or parental conflict. J Child Custody 2018; 15: 35–54. [CrossRef]
3. Totland T, Trønnes T. Delt bosted? Det er altfor lett vint å tro at 50/50 er en vidundermedisin. Aftenposten 2019.
<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/opRRBR/Delt-bosted-Det-er-altfor-lett-vint-a-tro-at-5050-er-en-vidundermedisin--Thea-Totland-og-Trude-Tronnes> (22.3.2019).
4. Lyngstad J, Kitterød RH, Lidén H et al. Hvilke fedre har lite eller ingen kontakt med barna når foreldrene bor hver for seg? Oslo: Rapporter, 2015.
5. Gunnoe ML, Braver SL. The effects of joint legal custody on mothers, fathers, and children controlling for factors that predispose a sole maternal versus joint legal award. Law Hum Behav 2001; 25: 25–43. [PubMed] [CrossRef]

Publisert: 27. mai 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0331
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 3. juli 2026.